

Finanšu ministrija

Eiropas Savienības kohēzijas politikas fondu un Atveseļošanas fonda plāna ieviešanas aktualitātes

regulārais divu mēnešu ziņojums

15.04.2025

Finanšu ministrija

1.ceturksnī būtisks «kāpums» investīciju noteikumos, projektu atlasēs un jaunos projektu līgumos – sekos apjomīgas investīcijas ekonomikā

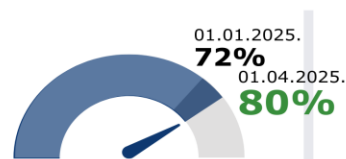
ES fondi 2021-2027

Kopējais ES fondu finansējums investīcijām nozarēs

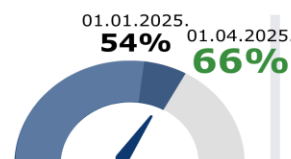
4 231 milj. €

(+pieaugums no
01.01.2025. līdz 01.04.2025.)

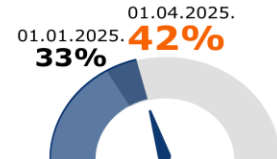
3 373 milj. €
(+792 milj. €)

Apstiprinātie investīciju MK noteikumi

2 800 milj. €
(+850 milj. €)

Projektu atlasēs

1 765 milj. €
(+562 milj. €)

Noslēgti līgumi

318 milj. €
(+144 milj. €)

Maksājumi

Viedāka Eiropa 798 milj. €	 92% 732 milj. € (+191 milj. €)	 74% 593 milj. € (+226 milj. €)	 46% 365 milj. € (+61 milj. €)	 12% 79 milj. € (+19 milj. €)
Zalāka Eiropa 1 147 milj. €	 80% 916 milj. € (+203 milj. €)	 73% 840 milj. € (+488 milj. €)	 36% 414 milj. € (+357 milj. €)	 9% 31 milj. € (+22 milj. €)
Savienotāka Eiropa 615 milj. €	 41% 253 milj. € (+47 milj. €)	 33% 206 milj. € (+0 milj. €)	 24% 150 milj. € (+7 milj. €)	 6% 35 milj. € (+35 milj. €)
Sociālāka Eiropa 1 219 milj. €	 92% 1 120 milj. € (+270 milj. €)	 69% 845 milj. € (+82 milj. €)	 56% 678 milj. € (+86 milj. €)	 4% 51 milj. € (+22 milj. €)
Iedzīvotājiem tuvāka Eiropa 264 milj. €	 86% 228 milj. € (+39 milj. €)	 75% 196 milj. € (+9 milj. €)	 39% 104 milj. € (+45 milj. €)	 6% 11 milj. € (+5 milj. €)
Pāreja uz klimatneitralitāti 184 milj. €	 65% 120 milj. € (+40 milj. €)	 63% 116 milj. € (+41 milj. €)	 27% 50 milj. € (+1 milj. €)	 4% 8 milj. € (+3 milj. €)

Finanšu ministrija

ES fondu programmas 2021-2027 vidusposma grozījumi noslēguma fāzē.
Fokuss uz DROŠĪBU un NOTURĪBU. Vienošanās par pārdalēm ES fondu tematiskajā komitejā 31.10.2024., 22.01.2025. un 28.03.2025.

Jaunā investīcija	Summa	Ministrija	Investīciju mērķis
Kiberdrošība	33,3 milj. EUR (ES fondi)	VARAM/ attiecīgie resori	Jauns pasākums! Kiberdrošības stiprināšana: sistēmu drošības auditi, datu aizsardzības rīki, informācijas sistēmu testi, darbinieku apmācības, datortehnikas un programmatūras atjaunošana, specifisks aprīkojums vēstniecību vajadzībām.
Militārā mobilitāte: Sēlijas poligona pievadceļš, Daugavpils tilts	18,1 milj. EUR (ES fondi)	SM / VARAM	Jauni pasākumi! Daugavpils Vienības tilta pārbūve civilās un militārās mobilitātes savienojumu efektivitātei un drošībai (4,3 milj.). Ar Sēlijas poligona izbūvi saistītā ceļu infrastruktūra (13,8 milj.).
Enerģētiskā drošība	35,0 milj. EUR (ES fondi)	KEM	Jauni pasākumi! Biometāna publisko ievades punktu būvniecība, elektroenerģijas pieslēguma jaudu paaugstināšana industriālajiem parkiem, ģeneratoru un pārvietojamo apakšstaciju iegāde darbības nepārtrauktībai, t.sk. remontdarbu un avārijas seku novēršanas laikā.
Patvertņu izbūvei/ katastrofu pārvaldības centriem	46,86 milj. EUR (ES fondi)	IeM	Jauni pasākumi! Jaunu katastrofu pārvaldības centru izveide (24,6 milj.) . Kopā ar valsts budžeta finansējumu plānota 10 centru izbūve un aprīkošana. Patvertņu (vietu, kur patverties) pielāgošana un aprīkošana (22,2 milj).
Investīciju fonds uzņēmējdarbības attīstībai	40,0 milj. EUR (ES fondi)	EM	Jauns pasākums! Lai nodrošinātu stratēģiski nozīmīgu investīciju veikšanu Latvijā, ir jānodrošina piekļuve finansējumam, kas vērsts uz stratēģiski nozīmīgu investīciju veikšanu un produktivitātes kāpināšanu. Atbalsts plānots finanšu instrumentu veidā tādu mērogojamu investīciju projektu īstenošanai, kuri vērsti uz jaunu iekārtu un tehnoloģisko procesu ieviešanu, t.sk., duāla lietojuma vai militāra lietojuma produktu izstrādi.
Reģionālā attīstība	3,9 milj. EUR (ES fondi)	VARAM	Papildus finansējums uzņēmējdarbības veicināšanai un stiprināšanai reģionos (papildus ieguldījumi industriālo parku attīstībā).
Atbalsts materiāli nenodrošinātajiem	27,35 milj. EUR (ESF+ daļa)	LM	Pārdale uz LM administrēto ESF+ programmai Materiālās nenodrošinātības mazināšanai, lai nodrošinātu atbalstu līdz 2027.gada beigām.

Finanšu ministrija

Tālāka virzība transporta jomas ES fondu investīciju pārstrukturizācijai – vairāk kā 450 milj. EUR pārvirzīti mobilitātei un drošībai dzelzceļa un ostu infrastruktūrā. Vienošanās ES fondu tematiskajā komitejā 28.03.2025.

- **Dzelzceļa investīcijas (3.1.1.1.):**
 - **Rīgas dzelzceļa mezgls: RIX lidosta - Rīgas centrālā stacija - Salaspils - 224,6 milj. EUR** (ES fondu daļa)
 - **peronu modernizācija** reģionos - **26,2 milj. EUR** (ES fondu daļa);
 - **dzelzceļa infrastruktūras modernizācija** (t.sk., radiosakaru sistēma, kustības ātruma palielināšana) - **74,6 milj. EUR** (ES fondu daļa).

- **BEMU (9 bateriju elektrovilcienu) iepirkums + 94,1 milj. EUR** (ES fondu daļa), **uzlādes infrastruktūra +10,5 milj. EUR** (ES fondu daļa).

- **Papildus finansējums lielo ostu infrastruktūras attīstībai, t.sk. duāla lietojuma infrastruktūra + 31,9 milj. EUR** (ES fondu daļa)

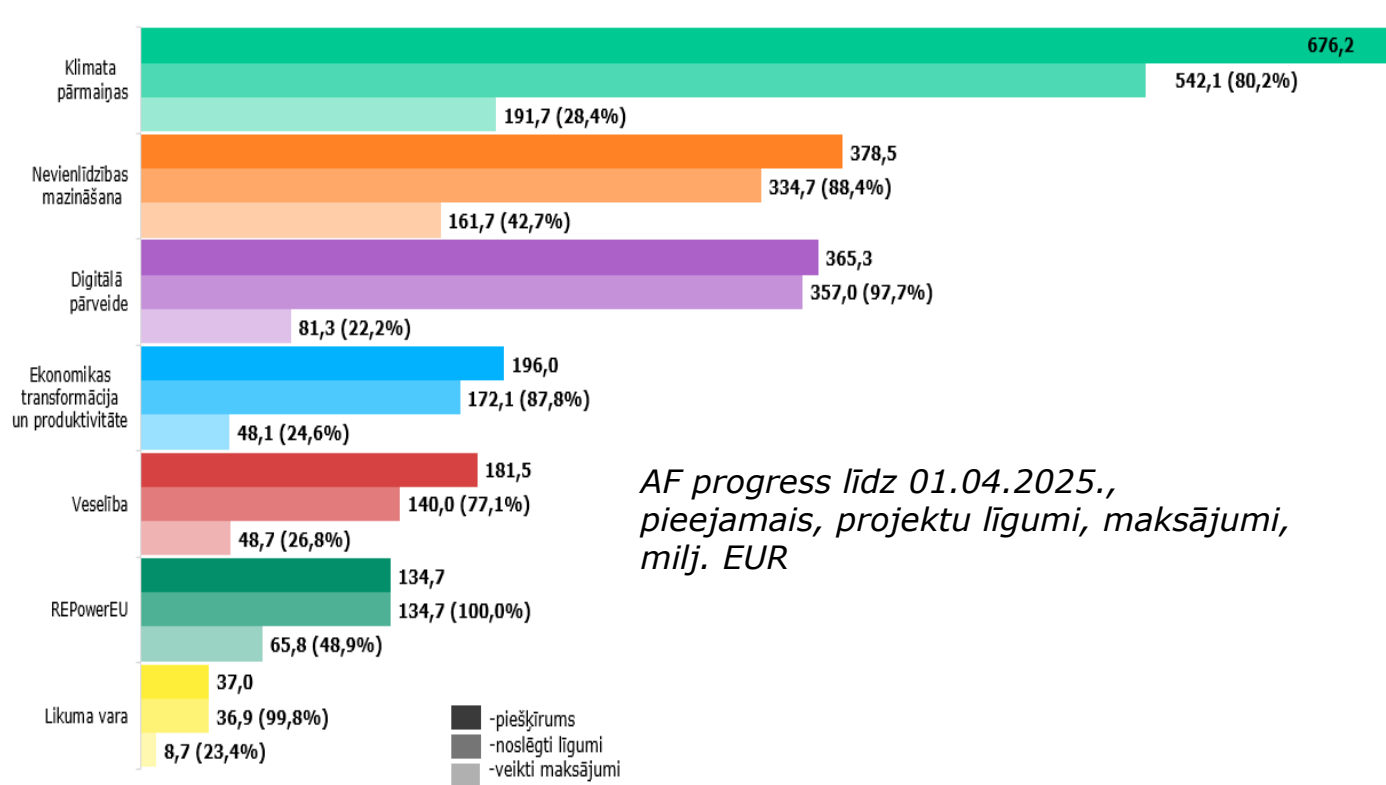

- Mainīts **1.3.1.4.pasākuma** (Civilās aviācijas IS) tvērums- tiks īstenots projekts **Pretdronu aizsardzības iekārta Lidostai «Rīga»**

Finanšu ministrija

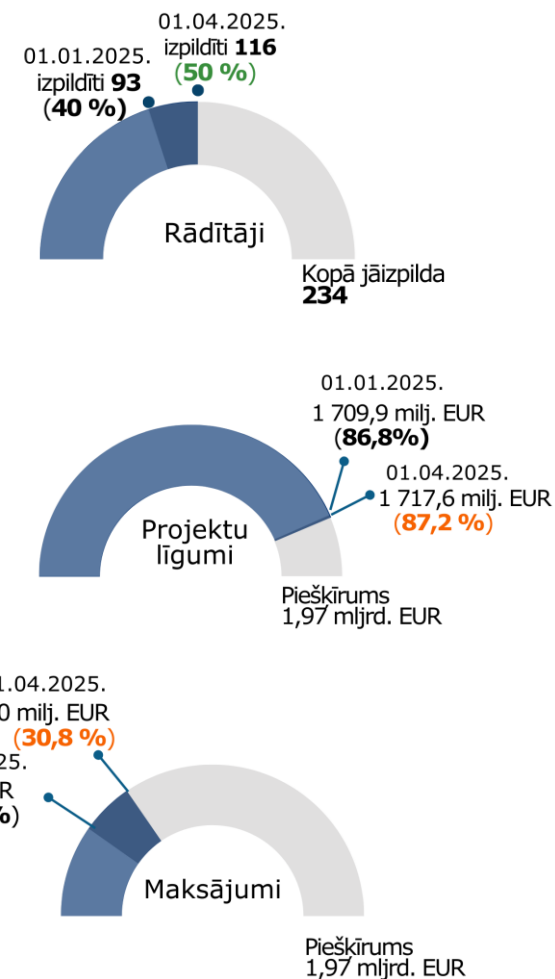
Atveseļošanas fonda (AF) ieviešanas rādītāju izpilde pusē, 50%. Plāns kopumā jāievieš līdz 2026. gada augustam. No EK saņemti 801 milj. euro jeb 41 % no 1,97 mljrd. euro AF piešķiruma.

*AF progress līdz 01.04.2025.,
pieejamais, projektu līgumi, maksājumi,
milj. EUR*

Izmaiņas pret 01.01.2025.
Izmaiņas milj. EUR

+13,9
+58,2
+8,7
+75,2
+23,0
+22,8
-0,6*
+18,3
-37,5*
+8,5
+0,0
+34,6
+0,0
+1,5

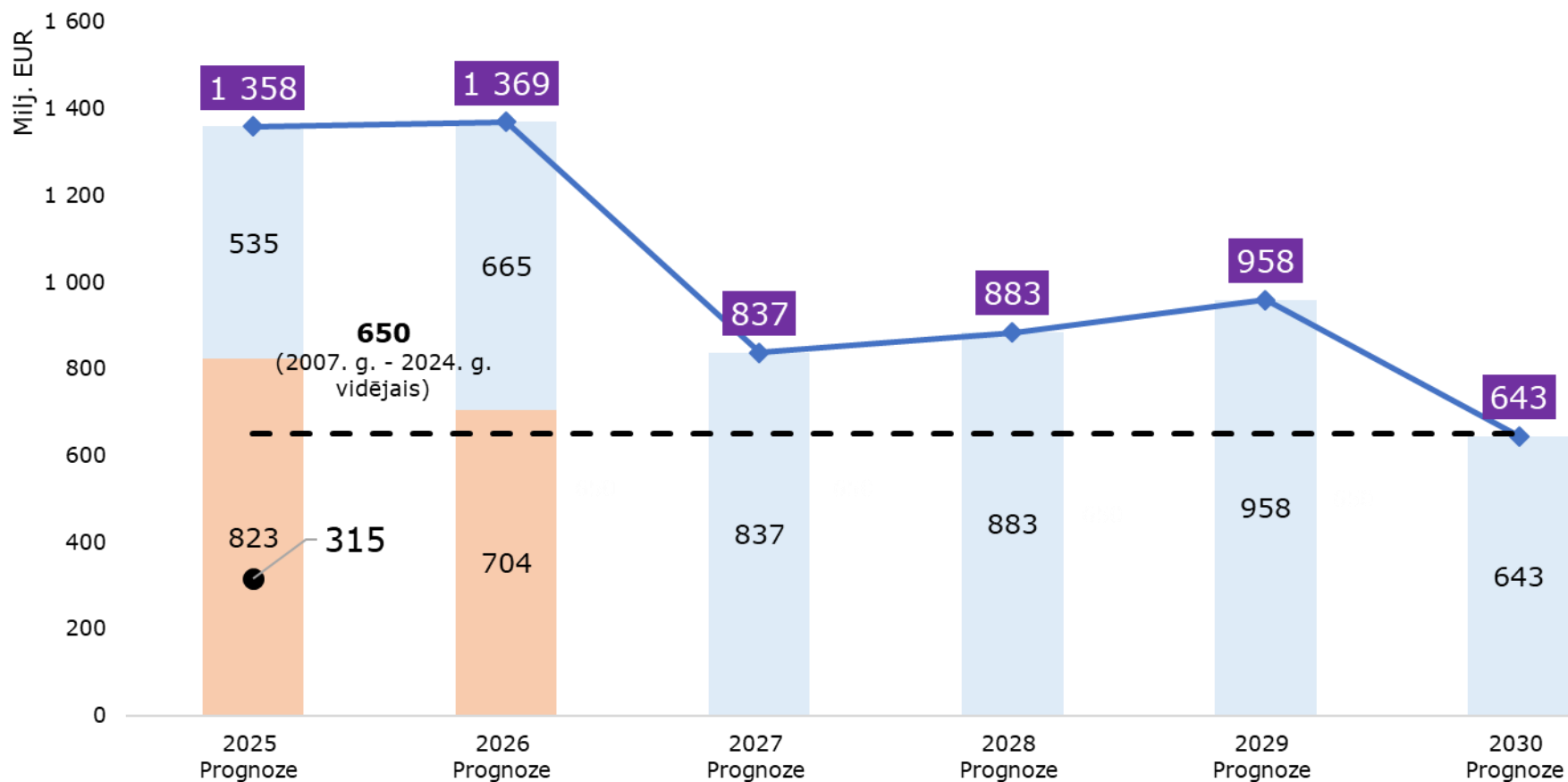

* samazinājums saistīts ar veiktajiem līguma grozījumiem
summu precizēšana atbilstoši faktiskajām projektu izmaksām)

Finanšu ministrija

ES fondu investīciju iespējas vēsturiski lielākajā apjomā ekonomikas transformācijai - ieguldījumi infrastruktūrā, produktivitātei, eksporta veicināšanai, cilvēkkapitāla konkurētspējai. **1,3 mljrd. euro ikgadēji 2025. un 2026. gados** valsts budžeta izdevumu prognoze Atveseļošanas fonda noslēdzošajos gados. Gandrīz divas reizes vairāk kā 793 milj. euro 2024. gadā.

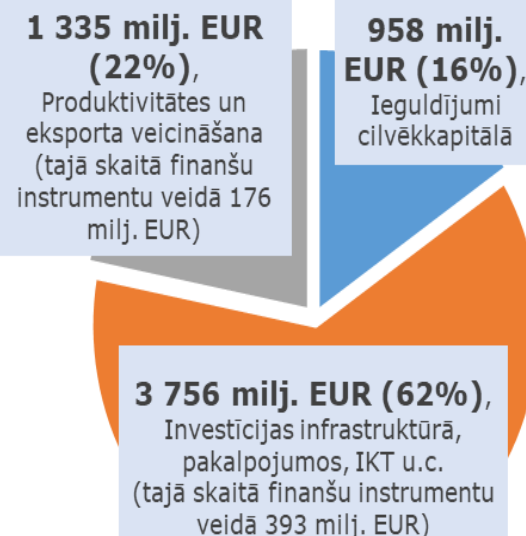
1. ES fondi 2021-2027 (4 521 milj. EUR)

2. Atveseļošanās fonds (1 527 milj. EUR)

3. 03.03.2025. Izdevumu prognoze (6 048 milj. EUR)

4. Budžeta izpilde 2025. gadā līdz 31.03.2025.

ES fondi 2021-2027 un AF investīcijas 2025. g. - 2030. g.

Finanšu ministrija

Administratīvā sloga mazināšana ES fondu ieviešanā – priekšlikumi un risinājumi

Saņemti **148 priekšlikumi** no ministrijām un pašvaldībām.

Būtiskākie akcenti **turpmākam darbam**:

CFLA kā klientorientēts sadarbības partneris, "Konsultē vispirms" principa plašāka piemērošana.

Atteikties no nacionālām normām, ko nepieprasa ES tiesību akti - nozaru ministrijas un VK ir aicinātas izvērtēt un grozīt investīciju nosacījumus (03.04.2025 FM vēstule).

Tiek apkopoti arī **sociālo partneru, NVO un uzņēmēju organizāciju priekšlikumi** ES fondu birokrātijas mazināšanai.

Joma	ES regulējums	Nacionālais regulējums	Prakse
1) Uzraudzības rādītāji		12	
2) Projektu atlases	4	17	13
3) Projektu pārbaudes un uzraudzība		9	17
4) Vienkāršotās izmaksas	3	3	3
5) Iepirkumi <i>(sadalīts iepirkums, pārbaudes, sociāli atbildīgs iepirkums u.tml.)</i>		6	24
6) Valsts atbalsts	3		6
7) KPVIS, dati citās IT sistēmās	1	2	18
8) Izmaksu un ieguvumu analīze		3	1
9) Nepietiekams līdzfinansējums		4	

Finanšu ministrija

Turpmākie soļi

1. ES fondu Programmas **vidusposma grozījumi** - iesniegt MK apstiprināšanai un Eiropas Komisijai.
2. **Jaunā perioda Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) un Norvēģijas grantu** iespējas investīcijām Latvijā – tiek gatavoti priekšlikumi ātrākai **sarunu uzsākšanai ar donoriem**.
3. **Pusgada ziņojumā MK** sniegsim priekšlikumus gan par jauno EEZ/Norvēģijas grantu programmām, gan ES fondu investīciju paātrināšanai.
4. Sadarbībā ar Eiropas Komisiju strādājam pie risinājumiem, kā **jaunās REARM EU** iniciatīvas iespējas izmantot ES fondu ieguldījumiem **aizsardzības nozarē**.
5. **De-birokratizācijas** – administratīvā sloga mazināšanas pasākumi ES fondu sistēmā; => **30.06.2025.**

Finanšu ministrija

Paldies

Finansē
Eiropas Savienība

Finansē
Eiropas Savienība
NextGenerationEU

09.04.2025

Finanšu ministrija

Rīcības plānā (RP) iekļautie priekšlikumi un risinājumi ●●●

8 jomas, kas attiecināmas uz ES fondiem → izstrādāti un RP kopā iekļauti **19 rīcības virzieni**, kas rezultējas dažāda līmeņa un veida uzdevumos (FM, CFLA, ministrijas, IUB, VDAA).

-
1. Projektu atlases
 2. Projektu pārbaudes un uzraudzība
 3. Iepirkumi

Regulējums, prakse
Regulējums, prakse
Regulējums, prakse

-
4. Uzraudzības rādītāji
 5. Vienkāršotās izmaksas
 6. Valsts atbalsts
 7. KPVIS, dati citās IT sistēmās
 8. Izmaksu ieguvumu analīze

Regulējums, prakse
Regulējums, prakse
Regulējums, prakse
Regulējums, prakse
Prakse

Finanšu ministrija

Rīcība un uzdevumi **augstas** prioritātes jomās I

ES un nacionālā regulējuma izmaiņas

Projektu atlases

- Pārskatot MK noteikumus un metodikas, plašāka pašdeklarēšanās principa ieviešana, ņemot vērā konkrētā atbalsta mērķa specifiku - atlases kritēriju kopas pārskatīšana – ātrāks atlases process, projekta iesniedzējam uz projekta iesniegšanas brīdi mazināts iesniedzamās informācijas apjoms.
- Precizējot metodikas, atklātā projektu iesniegumu atlasē - ja finansējums ir pietiekams visiem projektiem, nevērtēt kvalitātes kritērijus, kas nav izslēdzoši.
- Pārskatīta prasība MK noteikumos un projektu iesniegumu vērtēšanas kritērijos par iesniedzamo dokumentu un informācijas apjomu.

Prakses izmaiņas

- Daļēja atteikšanās no atlases nolikumu skaņošanas starp iesaistītajām iestādēm, panākot ātrāku atlases izsludināšanu.
- Veicināt "Konsultē vispirms" principa plašāku piemērošanu projektu iesniegumu sagatavošanas ietvaros (gan ierobežotai, gan atklātai projektu iesniegumu atlasei) - CFLA kā klientorientēts sadarbības partneris.

Finanšu ministrija

Rīcība un uzdevumi **augstas** prioritātes jomās II

ES un nacionālā regulējuma izmaiņas

Projektu pārbaudes un uzraudzība

- Pārskatītas finanšu korekciju piemērošanas vadlīnijas un nosacījumi, t.sk., ņemot vērā jaunāko ES tiesas praksi, lai savstarpējā sinerģijā ar CFLA "konsultē vispirms" pieeju preventīvi novērstu iespējamus pārkāpumus.

Prakses izmaiņas

- CFLA procesu revīzija, t.sk. klientu pieredzes noskaidrošana.
- Novērstas sarežģītas vai dublējošas dažādu projekta pamatojošo dokumentu vai pārskatu iesniegšanas prasības.
- CFLA kā klientorientēts sadarbības partneris - "Konsultē vispirms" principa plašāka piemērošana CFLA darbā - iepirkumi, maksājumi, praktiskā ieviešana.
- Praksē ieviesta un pilnveidota CFLA proaktīva rīcība, reaģējot uz klientu pieprasījumu sniegt konsultācijas vai konsultatīvu atbalstu preventīvu pārbaužu veidā.

Finanšu ministrija

Rīcība un uzdevumi **augstas** prioritātes jomās III

ES un nacionālā regulējuma izmaiņas

Prakses izmaiņas

Iepirkumi

- **Augsta līmeņa darba grupas izveide publiskā iepirkuma efektivitātes iespēju izvērtēšanai** - iepirkumu regulējošo normatīvo aktu izskatīšana - pārskatīti līgumcenu sliekšņi, izslēgšanas nosacījumi (sasaiste ar VID reitingu sistēmu, lielākas elastības noteikšana). Saistīto metodiku pārskatīšana.

- Stiprināta CFLA un IUB savstarpējā sadarbība, informācijas apmaiņa, sniedzot konsultatīvu atbalstu iepirkumu ietvaros.
- Atcelta prasība par obligāto iepirkumu pašpārbaudes lapu nepieciešamību, tā pilnveidota un pieejama kā palīgrīks.
- Novērstas situācijas, kur starp iestādēm attiecībā uz konkrētu ar iepirkuma jomu saistītu jautājumu atšķiras viedokļi.
- Pārskatīta jautājumu/atbilžu sadaļa IUB mājas lapā.

Finanšu ministrija

Rīcība un uzdevumi **vidējas** prioritātes jomās

ES un nacionālā regulējuma izmaiņas		Prakses izmaiņas
Uzraudzības rādītāji	Pārskatīti MK noteikumi par specifiskā atbalsta mērķa īstenošanu attiecībā uz prasībām, kas nav noteiktas kā obligātas, atbilstoši ES un Latvijas normatīvajam regulējumam.	Projektu īstenošanai samazināts administratīvais slogs, uzkrājot un gatavojot pārskatus CFLA un atbildīgajām ministrijām
Vienkāršotās izmaksas	MK noteikumos pārskatīta vienkāršoto izmaksu piemērošana atkarībā no specifiskā atbalsta mērķa, maksimāli izmantojot EK predefinētās opcijas.	Atvieglots atbildīgo iestāžu (ministrijas, CFLA) resurss ilgstoši izstrādājot un saskaņojot procedūras, netiek kavēta maksājumu plūsma projektos
Valsts atbalsts	Pārskatot MK noteikumus, paredzēta plašāka pašdeklarācijas principa ieviešana valsts atbalsta regulējuma nosacījumu pārbaudēs.	- Ātrāks atlases process - pašdeklarācijas ieviešana, kur iespējami mazāki finansiāli riski. - Projekta iesniedzējam uz projekta iesniegšanas brīdi mazināts iesniedzamās informācijas apjoms. - Mazāks administratīvais slogs finansējuma saņēmējam, iesniedzot pārskatus (PSD)
KPVIS, dati citās IT sistēmās	Tiks pārskatīts, vai kas maināms.	- Pārskatīta un pieejamā finansējuma robežās pilnveidota funkcionalitāte Kohēzijas politikas vadības informācijas sistēma (KPVIS) lietotājiem ērtākai pārskatu iesniegšanai - Nodrošinot sasaisti starp EIS, PVS sistēmām (VDAA, IUB), samazināts administratīvais slogs finansējuma saņēmējam, sniedzot/vadot informāciju vairākās IT sistēmās, lai nodrošinātu informācijas izsekojamību

Finanšu ministrija

Investīciju efektivitātei - Izmaksu un ieguvumu analīzes (IIA) prakses stiprināšana

ES un nacionālā regulējuma izmaiņas

Prakses izmaiņas

Izmaksu ieguvumu analīze

- Nav paredzētas.

- CFLA atbalsts IIA izstrādē, investīciju lietderības novērtējumā.
- CFLA optimizēts IIA izvērtēšanas process, to salāgojot ar projektā plānoto izmaksu pamatotības vērtēšanu.
- Nodrošināta tādu projektu īstenošana, kam ir pamatota ekonomiskā atdeve.
- Palielināts CFLA konsultatīvais atbalsts IIA izstrādē īstenotājiem var mazināt nepieciešamību piesaistīt ārpalpojumu šim mērķim.